

Gücümüz birliyimizdədir

Azərbaycanın təşəbbüsləri türk dünyasının həmrəyliyini daha da gücləndirir

Azərbaycan bir sıra üstünlükləri ilə yanaşı, həm də güclü ordusu və müasir müdafiə sistemi ilə regionda söz sahibi olan dövlətdir. Bu realıq respublikamızın təhlükəsizlik məsələlərinə həm də beynəlxalq səviyyədə fəal yanaşmasını şərtləndirir.

Azərbaycan üçün bu sahədə türk dövlətləri ilə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Ortaq tarixə, mədəniyyətə və strateji maraqlara malik bu ölkələrlə münasibətlərin hərbi sahəni də əhatə etməsi təbiidir. Çünki təhlükəsizlik məsələləri bugünkü dövrdə artıq, sadəcə, bir dövlət çərçivəsində həll olunmur, qarşılıqlı dəstək və koordinasiya tələb edir. Bu baxımdan türk dövlətləri arasında hərbi əməkdaşlığın genişlənməsi Azərbaycanın təşəbbüskarlığı və siyasi iradəsi ilə daha da sürətlənir. Bu birlik həm regional sabitliyə xidmət edir, həm də ümumi təhlükəsizlik baxımından etibarlı və əsaslı model formalaşdırır.

Məhz bu mənada Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) çərçivəsində birgə hərbi təlimlərin keçirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan Prezidenti ötən il oktyabrın 7-də Qəbələdə keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Şurasının 12-ci Zirvə Görüşündə bu təşəbbüsü irəli sürüb. "Ölkələrimiz arasında hərbi, müdafiə və təhlükəsizlik sahələrində geniş əməkdaşlığı nəzərə alaraq, 2026-cı ildə Azərbaycanda Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin birgə hərbi təlimlərinin keçirilməsini təklif edirəm... Bugünkü dünyada hərbi güc hər bir ölkənin müstəqilliyinin və ərazi bütövlüyünün əsas amilidir", - deyə Prezident İlham Əliyev bildirib.

İndiyə qədər Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələr əsasən ikitərəfli və ya üçtərəfli formatda hərbi təlimlər həyata keçiriblər. Xüsusilə Azərbaycan və Türkiyə arasında il ərzində bir neçə dəfə genişmiqyaslı birgə təlimlər təşkil olunur. Bununla yanaşı, müdafiə sənayesi istiqamətində də real və praktik əməkdaşlıq mövcuddur, birgə layihələr icra edilir. Lakin bu əməkdaşlığın daha geniş müstəviyə daşınaraq bütün türk dövlətlərinin iştirakı ilə ortaqlıq hərbi təlimlərin təşkili təşəbbüsü ilk dəfə Prezident İlham

Əliyev tərəfindən irəli sürülüb. Bu təşəbbüs təşkilat daxilində əməkdaşlığın yeni mərhələyə keçididir.

Prezident İlham Əliyev bu il yanvarın 5-də yerli televiziya kanallarına müsahibəsi zamanı bildirmişdir: "Qəbələdəki Zirvə görüşündə mən bu tezisdən daha da irəli gedərək təklif etdim ki, bu il Azərbaycanda üzv ölkələrin birgə hərbi təlimləri keçirilsin. Hesab edirəm ki, buna da ehtiyac var. Biz üzv ölkələrlə ikitərəfli formatda hərbi təlimlər keçiririk. Təbii ki, ən çox Türkiyə ilə, amma digər ölkələrlə də. Ancaq birgə hərbi təlimlərin keçirilməsində həm böyük rəmzi mənə ola bilər, eyni zamanda praktik nöqtəyindən nəzərdən buna ehtiyac var. Çünki yenə də deyirəm, mən bunu artıq bir neçə ildir ki, dilə gətirirəm...

... Nəzərə alsaq ki, bu gün bütün ölkələr üçün bu, birnömrəli məsələdir, ona görə təklifim qüvvədədir. Biz indi mesajlarımızı müxtəlif diplomatik kanallarla göndəririk. Əgər ümumi razılıq olarsa, onda biz bu il bu təlimləri görəcəyik. Əgər görsək ki, təlim keçirilmədi, deməli, gərək sual verəsiniz "Kim bunu dəstəkləmədi?". Amma mən ümid edirəm ki, bütün üzv ölkələr bunu dəstəkləyəcək".

Bu fikirlər dövlətimizin başçısının bu prosesə nə qədər prinsipli və strateji yanaşdığını göstərir. Burada söhbət, sadəcə, hərbi təlimlərdən getmir. Söhbət türk dünyasının psixoloji birliyindən, ortaqlıq təhlükəsizlik şüurunun formalaşmasından gedir. Birgə təlimlər eyni zamanda birgə məsuliyyət anlayışını gücləndirir, qarşılıqlı etimadı möhkəmləndirir və mümkün təhdidlərə qarşı qabaqlayıcı tədbir rolunu oynayır.

Hazırda TDT çərçivəsində müxtəlif istiqamətlər üzrə sıx əlaqələr qurulub. İqtisadiyyat, nəqliyyat, enerji, təhsil və digər sahələrlə yanaşı, dövlət qurumlarının rəhbərləri və nazirlər səviyyəsində mütəmadi görüşlər keçirilir, koordinasiya gücləndirilir. Bu integrasiyanın müdafiə və hərbi sahəni də əhatə etməsi strateji baxımdan xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Müasir beynəlxalq şərait göstərir ki, birgə təhlükəsizlik mexanizmlərinin formalaşdırılması artıq zərurətdir. Türk dövlətlərinin birgə hərbi təlimləri regionda sabitliyin və qarşılıqlı etimadın möhkəmlənməsinə xidmət edəcək.

Bu gün artıq TDT çərçivəsində birgə təhlükəsizliyin ayrı-ayrı elementləri formalaşıb. Terrorizmə, separatizmə və ekstremizmə qarşı birgə mübarizə, kəşfiyyat məlumatlarının mübadiləsi, hərbi texnikanın uyğunlaşdırılması istiqamətində atılan addımlar integrasiyanın dərinləşdiyini göstərir. Birgə hərbi təlimlər isə bu prosesin yeni mərhələyə keçidini təmin edəcək. Bu təlimlərin hərbi əhəmiyyəti ilə yanaşı, siyasi və psixoloji mesajı da son dərəcə güclüdür. Yəni türk dövlətləri ortaqlıq təhlükəsizlik məsələlərində vahid mövqedən çıxış etməyə qadirdir.

Birgə hərbi təlimlər TDT-nin regionda mövqelərini daha da möhkəmləndirəcək. Azərbaycan isə bu prosesdə təşkilatçılıq missiyasını üzərinə götürərək həm siyasi liderlik nümayiş etdirir, həm də türk dünyasının təhlükəsizlik gündəliyinin formalaşmasına töhfə verir.

Təhminə VERDİYEVA,
"Azərbaycan"